

Infrastrukturdepartementet
i.remissvar@regeringskansliet.se

Användning av e-legitimationer i tjänsten i den offentliga förvaltningen (SOU 2021:62)

(I2021/01954)

Sammanfattning

Försäkringskassan är positiv till förslaget, eftersom det leder till en ökad möjlighet för arbetstagare i offentlig sektor att använda e-legitimationer som tillhandahålls dem i tjänsten. Försäkringskassan har redan i tidigare remissvar framhållit att ett hinder för digitaliseringen av offentlig sektor är att det krävs privata e-legitimationer för att komma åt webbtjänster i tjänsteutövningen.¹ Försäkringskassan tillstyrker därför utredningens förslag i alla delar utom en. Myndigheten avstyrker förslaget i avsnitt 9.4.7 om ett gemensamt system för godkända och ej godkända e-legitimationer samt önskar framföra ett par synpunkter.

1.3 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2003:770) om statliga myndigheters elektroniska informationsutbyte

Förordningen riktar sig till myndigheter under regeringen. I den föreslagna ändringen av bestämmelsen står att "användning av en anställds eller uppdragstagares privatägda medel för elektronisk identifiering i tjänsten får endast ske" vid tre uppräknade situationer. Då det är den enskilde som förfogar över sin privata e-legitimation och förordningen styr myndigheter, är det oklart vem som avses att träffas av den föreslagna regleringen. Myndigheten kan svårtligen kontrollera den enskildes användning av sin privata e-legitimation. Möjligtvis kan bestämmelsen omformuleras till att en myndighet som arbetsgivare endast får *tillåta* eller *uppmåna till* användning av privata e-legitimationer i tjänsten i de uppräknade situationerna.

9.2 Användning av privata e-legitimationer i tjänsten

Utöver de beskrivna aspekterna och riskerna med användning av privata e-legitimationer i tjänsten ser Försäkringskassan en ytterligare risk. Det kan få konsekvenser för den enskilde medarbetarens integritetsskydd eller möjlighet att fortsätta bruka sin privata e-legitimation om denne behöver använda sin privata e-legitimation i tjänsten i myndigheters e-tjänster. Detta då stora myndigheter kan vara föremål för attacker och intrång. Försäkringskassan anser även av denna anledning att det är positivt att medarbetare inte behöver använda privata e-legitimationer i e-tjänster hos statliga myndigheter.

9.4.6 Granskning och godkännande av e-tjänstelegitimationer

Försäkringskassan anser att det finns oklarheter i hur granskningar och godkännande av e-legitimationer kommer att göras. DIGG granskar redan idag e-legitimationer för godkännande enligt deras nuvarande tillitsramverk och med möjlighet att utfärda

¹ Remissvar för *Vem kan man lita på? Enkel och ändamålsenlig användning av betrodda tjänster i den offentliga förvaltningen* - SOU 2021:9 FK dnr 2021/006292, Infrastrukturdepartementets dnr I2021/00503

kvalitetsmärket Svensk e-legitimation. Kvalitetsmärket kan endast utfärdas till utfärdare med e-legitimationer på tillitsnivå 3 eller 4. Av ett samråd från DIGG, som remitterats under våren, framgår att DIGG även kommer att börja granska e-legitimationer på tillitsnivå 2.² Kvalitetsmärket är dock fortsatt förbehållet de högre tillitsnivåerna.

Försäkringskassan vill därför framhålla att det är viktigt att den granskning som föreslås i utredningen och de krav som ska ställas på e-tjänstelegitimationer är tillräckligt höga. Detta är nödvändigt för att myndigheter som är förlitande parter ska kunna lita på att de e-tjänstelegitimationer som används i systemet uppfyller kraven myndigheterna ställer för åtkomst till sina e-tjänster.

Det största behov av förändring som Försäkringskassan ser på e-legitimationsområdet är inte att ha fler e-legitimationer av lägre säkerhetsnivå, utan att ha större säkerhet i hanteringen av e-legitimationer, t ex genom en noggrant genomförd koppling mellan en identitet och en utfärdad legitimationshandling.

9.4.7 Ej godkända e-tjänstelegitimationer

Försäkringskassan avstyrker utredningens förslag. Mot bakgrund av den granskning som DIGG avser att börja göra av e-legitimationer på tillitsnivå 2 (som beskrivs ovan), kan spannet på nivåer av e-legitimationer komma att bli stort. Dels kan systemet komma att innehålla granskade e-legitimationer på låg tillitsnivå, dels granskade e-legitimationer på hög tillitsnivå med kvalitetsmärket Svensk e-legitimation. Därutöver kan systemet – enligt förslaget – innehålla e-legitimationer som inte har granskats men vars utfärdare själva uppger sig motsvara någon av de olika tillitsnivåerna. Alla tre typer av e-legitimationer kan finnas i samma system. Detta innebär en oklarhet för förlitande part om vilka e-legitimationer som kan godkännas i de egna e-tjänsterna utan att säkerheten eftersätts.

Utredningen för olika resonemang om behovet av granskning och godkännande av e-tjänstelegitimationer, för att skapa tillit vid organisationsöverskridande åtkomst till system och information. Dessa resonemang åsidosätts sedan genom förslaget att även icke granskade e-legitimationer ska tillåtas inom samma system. Försäkringskassan ifrågasätter om vinsten med att en e-legitimation inte behöver granskas överstiger de risker det medför. Det finns en påtaglig risk för att granskningen och tillitsnivåerna spelar ut sin roll om dessa inte är nödvändiga för att en e-legitimation ska ingå i systemet.

När man tillskapar nya system för organisationsöverskridande informationshantering är det inte lämpligt att göra avvägningar som innebär att säkerhet ska stå tillbaka för effektivitet. Särskilt inte när det finns rimliga metoder att tillgå, dvs granskning. Försäkringskassan anser därför att man inte nog kan framhålla vikten av säkerhet och robusthet i detta system. Säkerhet och noggrannhet bör tillmätas ett större värde i de avvägningar som ska göras, så att inte förslaget urholkar säkerheten på sikt.

9.4.9 Hantering av säkerhetsincidenter

Förslaget innebär att utfärdare kan få en skyldighet att anmäla säkerhetsincidenter till DIGG. Som utfärdare av e-legitimationen EFOS omfattas Försäkringskassan av sekretessbestämmelserna i OSL.

Försäkringskassan menar att det är möjligt att information om säkerhetsincidenter kopplat till EFOS kan omfattas av sekretess. Försäkringskassan saknar därför resonemang om de sekretessrättsliga aspekterna kring att en utfärdare föreslås få en skyldighet att lämna ut information om säkerhetsincidenter till DIGG och förlitande parter. Sådana resonemang hade kunnat avse huruvida sekretessbrytande

² DIGG dnr 2022-0941

bestämmelser krävs, om dessa är tillräckliga samt om utlämnad information omfattas av tillräckligt skydd hos mottagaren.

9.5 En samverkande infrastruktur mellan offentlig och privat sektor

Försäkringskassan delar uppfattningen att systemet för erkännande av e-tjänstelegitimationer bör utvecklas till att även omfatta privat sektor. Försäkringskassan har bl.a. användare inom vårdsektorn som inte omfattas av begreppet "offentlig aktör".

9.7 En framtida lösning för attributshantering

Försäkringskassan delar uppfattningen om att en framtida lösning för attributshantering bör bygga på att attribut med behörighetsinformation tillhandahålls av arbets- eller uppdragsgivaren. Försäkringskassan vill framhålla att det skulle vara svårt för en utfärdare att ta ansvar för att den typen av personuppgifter är korrekta, då utfärdaren inte har kännedom om hur och när uppgifterna ändras.

10.10.2 Förslag om lag om erkännande av medel för elektronisk identifiering

Utredningen menar att de föreslagna ändringarna – med hänsyn till andra lagkrav – inte behöver finansieras i särskild ordning. Försäkringskassan vill i sammanhanget lyfta fram följderna av bristande finansiering. För att anpassa e-tjänster till nya krav krävs resurser och tid. Tillkommande nya författningsenliga ändringar av e-tjänster innebär ytterligare tidsåtgång, vilket i sin tur innebär ytterligare kostnader. I Försäkringskassans senaste budgetunderlag har myndigheten påpekat att följderna av otillräcklig finansiering är att annan verksamhet måste prioriteras bort.³

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Nils Öberg i närvaro av t.f. rättschef Marie Axelsson, och verksjurist Maria Danielsson, den senare som föredragande.

Nils Öberg

Maria Danielsson

³ Försäkringskassans budgetunderlag 2023-2025, Dnr FK 2021/017845, s. 15